

ÉLETÜNK

"Pécs Antal Bányaiipari Aknászoképző Technikum "Szabó József" Geológiai Szakközépiskola Bányagépészeti és Bányavillamossági Szakközépiskola Vájár Szakmunkásképző Intézet KISZ Bizottságának időszakos kiadványa 1987. március 2. évf. 2. szám

TARTALOMBÓL:

Adassék tisztelet

- x -

Veres Péter emlékezete

- x -

Néhány csontdarab története

- x -

Bemutakozom

- x -

KISZ-híradó

- x -

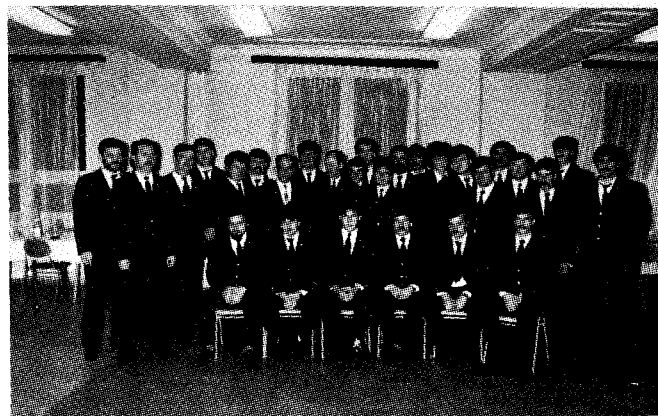
A hegymászó ?!

- x -

Törd a fejed!

- x -

Rejtvény

Adassék tisztelet!

PÁVAI-VAJNA FERENC geológus, a hazai kőolaj- és földgáz kutatás, valamint a hévízkutatás és a geotermikus energia hasznosításának egyik úttörője. Részt vett a nagy sikerű erdélyi kincstári földgáz kutatásban (1911-1914), a horvát-szlavóniai medencében és a Dél Dumántúlon végzett kőolaj-földtani kutatásokban (1915-1919). Több jelentős hazai gyógy- és hévíz feltárója. Irodalmi munkássága a kőolajföldtan, a vízföldtan és a tektonika területére terjedt ki.

Az egyetemes geológia szolgálatában csaknem fél évszázadon át közreműködő Pávai-Vajna Ferenc 100 éve, 1986. március 6-án született az erdélyi Csongván. Édesapja ügyvédként tevékenykedett, nagybátyja, Pávai Vajna Elek pedig ismert, nagy tekintélyű geológus volt. Anyai ágon Pávai Vajna Ferencet rokoni kapcsolatok fűzték a Bolyai családhoz.

Már gyermekkorában igyekezett minél jobban megismerni a természetet. A tehetséges fiatalember a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban végezte középiskolai tanulmányait, majd sikeres felvételt nyert a budapesti tudományegyetemre. A felsőfokú intézményből diplomával, valamint doktori címmel távozott.

Életének következő és mindvégig meghatározó állomása Selmecbánya volt, ahol 1911-től kezdve hosszú időn át Böckh Hugó professzor mellett dolgozott tanársegédként. Tagja lett a professor vezette erdélyi gázkutatási térképező csoportnak, önállóan bekapcsolódott a Kolozsvár-Dés közötti terület felmérésének munkálataiba. Horvátországban az 1915 és 1918, majd az 1919 közötti időszakokban a dumántúli szénhidrogén-kutásokban vállalt jelentős szerepet. E tevékenységének legeredményesebb állomása a budafoki boltozat felfedezése volt. Az első világháború befejeztével, 1920 végén Pávai-Vajna Ferenc a Pénzügyminisztérium bányászati főosztályára került. Itt a kutatások geológiai vezetőjeként irányította a munkát. Időközben hosszabb tanulmányutakat is tett Franciaországban és Ausztriában, Toscanában pedig megismerkedett a természetes gőz-bányászattal. Éppen ez a tanulmányút adott impulzust neki a nagyalföldi mélyvizek részletesebb vizsgálatára. Hazatérve nagy lelkesedéssel látott hozzá új terület és témák feldolgozásához. Az ő térképező módszerével kimutatott alföldi szerkezetek közül a megfúrt hajdúsoboszlói, karcagi és debreceni földgázos hévizek a hőenergiában szegény Alföldnek igen komoly, és ma már nélkülözhetetlen gyógy- és energiatényezői lettek.

A híres szegedi Anna-forrás (1927), más néven a "Meleg-kút" megalkotása szintén Pávai-Vajna Ferenc nevéhez fűződik. Abban az időben a szegedi termálforrás szinte szenzációként hatott, és nemcsak a közvélemény szemében. A szakemberek is megcsodálták a levantei homokréteget feltáró, 954 méter mély, 384 liter/perc hozamú kutat, melynek 50 fok Celsius hőmérsékletű vize igen kedvező kémiai összetételű. A sikeres fúrást újabbak, sajnos, nem követték. Elhatározásban ugyan nem volt hiány, pénzt azonban ilyen beruházásokra nem sikerült szerezni.

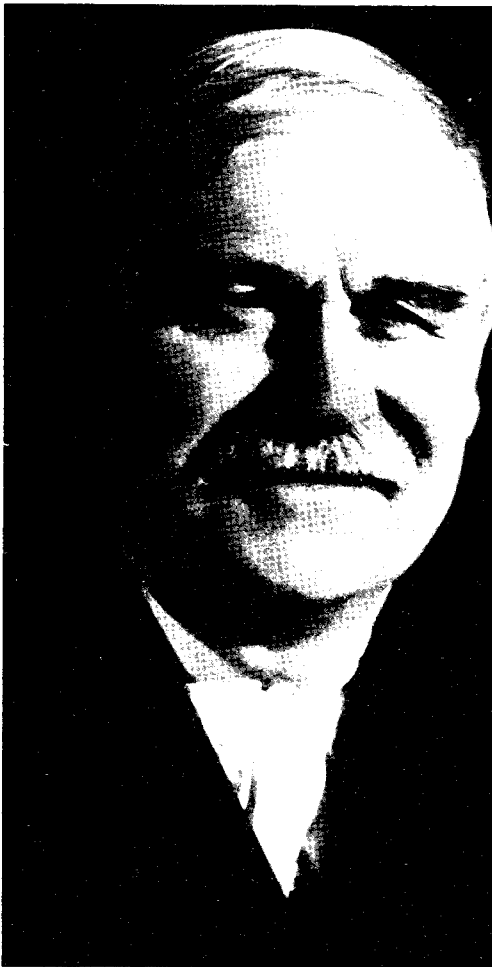
Az első eredménytől számítva harminc év telt el. Szegeden újabb kutakat fúrtak, sikerült feltárni a Tisza-parti város nagy jelentőségű termálenergia-kincsét. Pávai-Vajna Ferenc feltérő termálvizek környékén mindenütt fürdőhelyeket, egyfajta fürdőkultúrát szeretett volna kialakítani. Szegeden is, hiszen az első sikerek után további kutak feltérásával biztatták őt. (A geológus utoljára 1961-ben járt Szegeden, amikor is a MTE SZ által meghirdetett "Legyen Szeged fürdőváros" anketon nagy hozzáértéssel érvelt azokkal szemben, akik még akkor sem fogták fel teljes mértékben az ügy fontosságát.)

A Pénzügyminisztériumtól 1930-ban megvált, majd főgeológusként a Földtani Intézetben folytatta tevékenységét. Tovább folytatta a kőolaj- és földgázkutatást az ország különböző pontjain, részein.

Nyugdíjba 1944-ben vonult, 1950-ben azonban ismét visszatért a Földtani Intézetbe. Hogy mennyire szeretett dolgozni, arra utal egyik megjegyzése: "Irigylem a fiatal, felnővekvő nemzedéket, hiszen ezek után jön még, s bontakozik ki a lehetőségek tömkelege, a munka dandárja." Ebben az időben sikerült befejeznie az alföldi Duna-mellék rétegtani és hegységszerkezeti vizsgálatait. A Földtani Intézetből 1957-ben távozott, és a komlói kőszénterületen dolgozva, Mazán, egy kis bányászházban töltötte el gazdag életének utolsó éveit. Szekszárdon halt meg, 1964-ben.

A MTE SZ megyei szervezetének kezdeményezésére Szegeden Pávai-Vajna Ferenc születésének 100. évfordulója alkalmából a közeljövőben emléktáblát avatnak.

VERES PÉTER EMLÉKEZETE

Egyedülálló jelenség volt a XX. századi európai és a magyar irodalom történetében is. A magyar népi irodalmi mozgalomhoz hasonló jelentőségű irodalmi, politikai mozgalom seholse alakult ki másként. Veres Péter a mozgalomnak szinte megtestesítője volt. A fél ország ismerte, szerette és Péter bácsinak szólította. Akkor élt és akkor alkotott, amikor (alig néhány évtizede) a "parasztsors magyar sors" volt. A parasztság a nemzet nagyobb részét alkotta. A paraszti külső és életforma nála nem allűr volt (a szendvicset bicskával ette az igazgatói irodában), hanem lényegi azonosságának kifejeződése. Ady nyomán kérdezte: "Mit ér az ember, ha magyar?" Válasza: amennyit emberségből, becsületből megvalósít magában. Egész élete a bizonyosság erre. A "Gyepsor"-ról jött átélte a "Pályamunkások" életét. Az egész "Alföld parasztsága" szavát szóltatta meg a "Paraszti jövődő"-ben is, ahol még az egyéni gazdálkodás mellett foglalt állást. Aztán eljutott a "Próbatétel"-lel a szövetkezetiig. Egész életében mint ahogy népünk is a "Nacionalizmus, szocializmus" problematikájával küzdött, és e nehéz küzdelemben ő sem maradt alul. Vallotta: együtt kell tartanunk népünkkel, bárhová vezet is utja! Illyés Gyulának volt egy négysorosa, amelyben nemcsak a Nemzeti Parasztpárt, hanem mindannyiunk álláspontját fejezte ki - azokét, akik szerették, értették - :

"Bármerre is menne Farkas
Kovács, Darvas, Erdei...
Árkon árvul - köztük én is
Aki nem őt követi..."

Ma lenne 90 éves ... 1987. január 6.

Vizeli Ferenc

"Ha valaki kritikus, vagy irodalomtörténész, azt keresi majd, ki vagyok, a forrást keresse a Hortobágy szélén."

"Ha ezt, hogy jövő pozitív, haladó értelemben vesszük, úgy az alföldi parasztságnak, mint ilyennek jövője nincs. Gazdasága ma már a mai formában versenyképtelen, sem a mechanizált távol-nyugattal és a tengerentullal, sem a kollektivizált távolkelettel nem bírja a versenyt... Ez a monopolkapitalizmusnak az alföldi parasztságra érvényes képlete: felszabadulás, vagy pusztulás!"

(Az Alföld parasztsága, 1935)

"A világtörténelem nagy erővel szembe ugyssem fordulhatunk, mert akkor megsemmisülnénk. Azt kell tennünk, amit minden életrevaló nép tett a történelem folyamán :
a l k a l m a z k o d n i, h o g y m e g m a r a d h a s s u n k. Ez minden más eszmei vagy világnézeti igazság előtt áll: M e g m a r a d n i. Ahogy lehet? S hogy lehet? Ugy, ahogy a nép nagy többsége hiszi, hogy lehet. Mert a hit nagy erő, a történelemben talán a legelső erő."

Csak egyet szeretnék még ehhez hozzátenni. Arra gondoljanak, amit előbb is mondtam, hogy a nép e l l e n s é g e i s o h a n e l e g y e n e k. Még akkor se, ha megkövezik őket. Aki a népet szolgálni akarja, nincs más utja, mint vele menni és vele lenni minden bajában, még akkor is, ha a történelem erői, vagy az indulat rossz utra sodorták volna. Mert az értelmiségi emberre éppen ott és akkor van legnagyobb szükség, ahol és amikor a nép bajba került.

(Szárszó, 1943)

"Nagy munka van előttünk. A magyar nép, az igazi nemzet, a dolgozó nép életében ezer esztendő óta nem volt ilyen változás, nem volt ilyen minden ember életére kiható sorsot, életformát, embert, jellemet megrázó és újraformáló forradalom. Ezt kell megírni. A mát, amint jön a tegnaptól és megyen a holnapba."

(Próbatétel, 1949)

NÉMI KÖZLEKEDÉSI ZÚZAVAROK KÖZEPETTE, DE IDE IS ELJUTOTTAM EGYSZER. KICSI EZ AZ ORSZÁG ÉS ÉN MÉG SOK VÁROSÁBAN NEM VOLTAM, PEDIG VALÓBAN SOK HELYEN JÁRTAM MÁR. NEM SAJNÁLOM A FÁRADTSÁGOT, MERT ÉREZTEM AZT A MEGÉRTÉST, S HA SZABAD AZT HINNEM, A SZERETETET, AMELY AZ IRONAK MINDENNEL TÖBBET ÉR, HISZEN EZÉRT ÉL, ÉS FŐLEG EZÉRT IR. AHOGY ADY MONDJA: "SZERETNÉM, HA SZERETNÉNEK, S LENNÉK VALAKIÉ..." "

Tatabánya, 1963. Szent György napján, vagyis április 24-én.
Veres Péter

Itt jártakor ezt a szöveget írta be Péter bácsi az iskola emlékkönyvébe.

NÉHÁNY CSONTDARAB TÖRTÉNETE

Szabad időnkben mindhárman a környező hegyek kőfejtőit járjuk. Sokan nevettek már rajtunk, mikor esőben, hóban, vagy tűző napsütésben vállunkon táskával, kezünkben kalapáccsal utnak indultunk. Sokszor tértünk haza üres kézzel, fáradtan, letörtten. Megfogadtuk sokszor, hogy többé nem megyünk, de valami mégis elindít.

Évmilliók emlékeit keressük. Azokat az emlékeket, melyeket letűnt földtörténeti korok hagytak ránk örökül. Megszállottak vagyunk mindhárman: Kronome Balázs, Orvos Nagy József és én, Szreda Géza.

Az épülő új vasuti bevágás mindig jó gyűjtőterületnek számított. Sokszor találtunk ott óriás tengeri sünöket, több centiméteres cápa fogakat. Egy napfényes őszi délutánon került elő az első csont. Hatalmas borda darabja volt. Első ránézésre láttuk, hogy a jelenleg kipusztuló félben lévő tengeri tehenek (dugong félék) maradványa. Ugyanis nekik teljesen tömör a csontszövetük, és a méretekből is erre következtethettünk.

Ezután szinte hétről hétre került elő egy-egy újabb darab. A jelenlegi mérleg: egy fél alsó állkapocs, három borda (csak egy teljesen ép közülük) és egy csigolya.

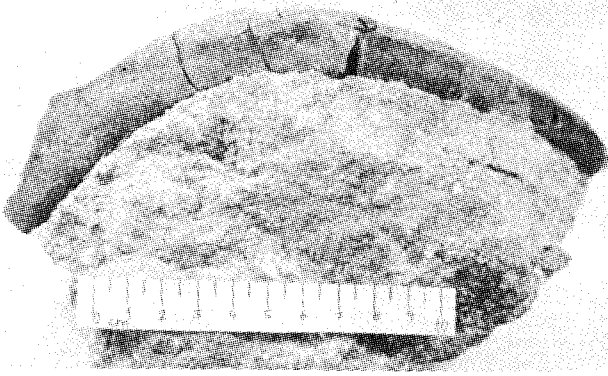
A legnehezebb munka a preparálás volt. A csontok ugyanis nagyon törékenyek, a közet pedig igen kemény. Az állkapcsot kb. ötven darabból állította össze Balázs.

Közben utánanéztünk a szakirodalomban, milyen gyakori az ilyen lelet? Az eredmény megdöbentő: a magyar szakönyvek ebből a korból két példányt említenek.

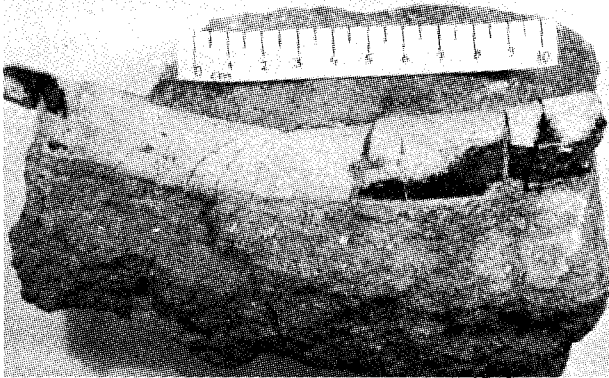
Döntöttünk: a gyűjtött anyagot bemutatjuk a Földtani Intézetben. A csontok leírását még mi szeretnénk megcsinálni, de hogy azután mi történik velük, az a szakemberek dolga. Ha igényt tartanak a leletre, szívesen átadjuk nekik.

Reméljük, ezzel a kis darabkával hozzájárulhatunk az élővilág történetének nagy mozaikjához.

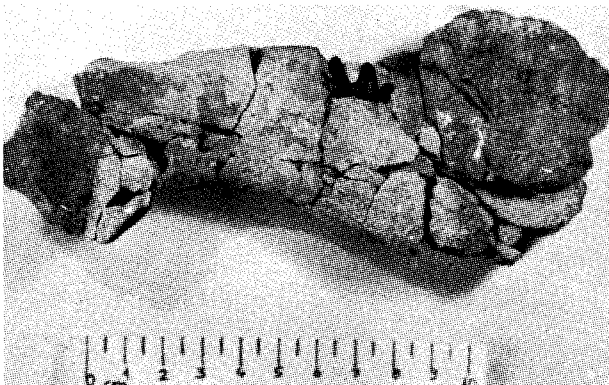
Szreda Géza
IV.a.

I.sz. lelet: Bordadarab

II.sz. lelet: Bordadarab

III.sz. lelet: Fél alsó állkapocs

IV.sz. lelet: Borda

Az Erdélyi-középhegység

Az Erdélyi-középhegység É-i és D-i egysége osztható földtanilag.

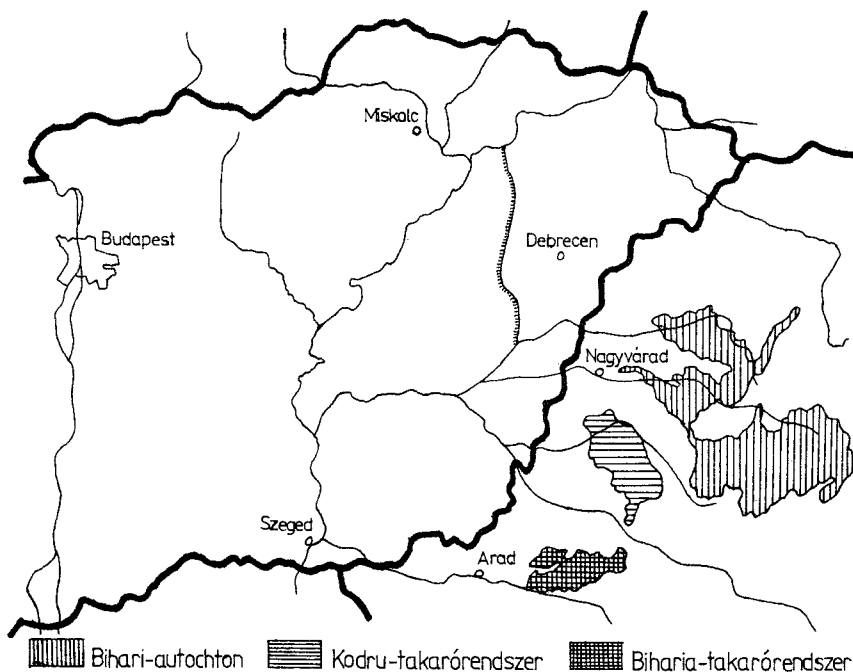
Az É-i egységet a Bihari-autochton, a Kodru-takarórendszer, valamint a Biharia-takarórendszer alkotja.

A Bihari-autochton preherciniai kristályos aljzata jelenleg is a felszínen van, vagy perm alsó-triász üledékek fedik. Ezen üledékek epikontinentális, karbonátos kifejlődésűek. A középső-kréta mozgások hatására az egység kiemelkedett. A felső-krétában sziget-tenger vette körül, amelyre litorális, sekélytengeri gosau fácies jellemző. A krétára ÉK-en paleogén medenceüledékek települnek. A kréta-paleogén határon működő tektonikai fázis (larami) hatására törések mentén granodioritos kőzetek keletkeznek.

A Kodru-rendszert 10 takaró alkotja. Ezek D felől veszik körül a Bihari-autochton-t. A tizből egy takarót (Finis-Girda) prekambriumi, ópaleozoikumi (?) metamorfitek, a többi többnyire üledékes képződmények alkotják. A rétegsor a következő: a permre konkordánsan települő alsó-triászra vörös, tarka agyagos üledékek jellemzők, anizusi, ladini emeletekre pedig sekélytengeri karbonátok. A felső-triászban előbb dahsteini, halstatti mészkő és nori földolomit képződött. A noritól kezdve egyre több a terrigén üledék, a triász legvégére már a kösseni típusú kifejlődés a jellemző. Az alsó-krétában a flis üledékek, a felső-krétában a gosau kifejlődés dominál. A paleogén-neogénben a molassz képződése és vulkanizmus történt. A Kodru-takarórendszerre D felől a Biharia-rendszer takarói vannak rátolva. Négy takarót különítenek el, melyek teljes egészében metamorf képződményekből állnak (csillámpala, kvarcitpala, gnein).

Az Erdélyi-középhegység három egybetartozó egységét D felől egy ösföldrajzilag és rétegtanilag is különböző nagyszerkezeti egység, a Maros-menti ofiolit öv veszi körül. Az egység jelentős részét jura-kréta iniciális magmatitok alkotják. A perm és triász hiányzik. A felső-krétában gosau fácies, a paleogénben a molassz képződése jelentős.

Magyarország földtani felépítésében fontos szerepet játszanak az Erdélyi középhegység takarói, hiszen az Alföld aljzatát zömmel ezek építik fel.

Többek között ezért is kívánjuk felkelteni a figyelmet e hegység iránt ezzel a rövid ismertetővel.

A leírás megértéséhez a következő fogalmak tisztázására van szükség:
molassz, flis, ofiolit, terrigén üledék, prehercinia, kösseni kifejlődés, gosau fácies.

Bemutatkozom

1964. május 25.-én reggel fél nyolckor születtem Tatabányán. Hétfőn, Orbán napján láttam meg a napvilágot, három és fél kilós, 52 cm hosszú csecsemőként. Szüleim tudták, hogy Ákosnak fognak hívni, mivel azonban kislány lettem, keresztülhúztam számításukat. Hosszas tanakodás következett, majd az Ágnes nevet kaptam. Örökölttem elé a Fodor vezetéknévét, s mindezzel némi székely vért.

A babáktól kezdetben csak azt várják el, hogy sokat egyenek, aludjanak és nőjenek. Ahogy a mellékelt hiteles dokumentumok bizonyítják, mindezt nagy odaadással végeztem. Közben azonban a követelmények is egyre komolyabbak lettek. Sikeresen vettem az akadályokat az általános iskolában, majd az Árpád Gimnáziumban. Jártam mindenféle szakkörbe, rajzoltam, énekeltem, zenéltem és a fizika rejtelmén kívül annyi minden érdekelt, hogy lehetetlen lenne itt felsorolni. Így talán érthető, hogy nehezen döntöttem el, mi leszek.

A tanári pálya makacsul visszatért a terveim között, ám hogy milyen szakos legyek, azt a franciatanárommal való összeütközés után döntöttem el. Akkor kezdtem el tanulni (Csak azért is!) és ezzel együtt fokozatosan megszeretni -figyelem!- az orosz. (Még nem késő, az elsősökkel és másodikosokkal még megtörténhet.) Állandó szerelmem, a magyar mellé így ezt választottam. 1986-ban diplomáztam Egerben.

Legkedvesebb költőm Radnóti, festőim Botticelli, Csontváry és az apám. Ő egyben példaképem is. A zenei irányzatok közül leginkább a jazzt szeretem, az un. "komoly" műfajban pedig Bach, Vivaldi, Mozart és Gershwin műveit. Kedvenc együtteseim a Dire Straits és a Scorpions, ételem a borsófőzelék, a karfiollevés és a dobos torta. A főközeléket viszont ki nem állom. Az állatok közül a lovak és a kutyák nőttek a szívemhez. Az emberi tulajdonságok közül legfontosabbnak az őszinteséget tartom.

Terveim, melyeket a következő öt évben szeretnék megvalósítani: az ELTE magyar szakának elvégzése, egy lakás, egy skót juhászkutya és egy utazás Athénba. Pályám során pedig (kb. még 33 év) szeretnék minél több irodalmat szerető, sokoldalú geológus nevelésében segíteni egy kicsit.

— X —

A FIGYELMETLENSÉG ÖRÖGE

Ugy látszik, csak utána néztek az iskola címének, de meg nem nézték. Az alábbi levél-címzések ezt igazolják:

Pék Antal

Sütőipari Technikum ;

Pécs Antal

Almászképző Technikus ;

Pécs Antal

Kanászképző Technikum ;

Perger Istvánnak,

a Pécs Antal Bányaiipari Technikum levelező tagozatos igazgatójának ;

Pécs Antal elvtársnak

Szabó József elvtársnak ;

Pécs Antal

Bányaiipari Almászképző Technikum

A geológus 1.a

Jókedvű, kedves, zajos társaság. Nagyon jól érzik magukat az iskolában. Csak akkor csendesednek el, ha a tanulás kerül szóba. No, nem azért, mintha nem szeretnének tanulni! Szeretnek! Csak módjával. Ugy egy óracskát naponta, a hétvégén persze nem. És persze hét közben se minden nap. Ennek dacára tanulmányi eredményük - saját bevallásuk szerint - jó, vagyis ilyen: "Osztályunk tanulmányi eredményei nem lebecsülhetők, de beláthatjuk, hogy nem fényes eredmények, és ezek fényesítésére nagyobb akaraterő és szorgalom szükséges. Azt is mondhatjuk, hogy tanulmányi eredményeink elérésében belső és külső tényezők játszanak szerepet. A belső - a hangulat - az rendben van. A külső tényezők sokfélék lehetnek. Mert vegyünk pl. kétfajta tanárt, aki megköveteli, és aki nem annyira, mint azt kell..." /B.Zs. 1.a oszt.tan./ Én mint egyfajta külső tényező semmi esetre sem akaram lebecsülni, ami nem lebecsülhető, és be is látok sok mindent. Csak a fényesítés tempójával és eredményességével elégedetlenkedem, no meg a fogalmazással.

Az osztály "összeállításáról" megint őket idézem: "A létszám 8 lány és 18 fiu között oszlik meg. Az osztály rendszertelen felépítése mind a tanulmányi eredményekben, mind az osztály által végzett munkákban meglátszik..., de sikerült már közös nyelvet találnunk a fiuk és a lányok között." /V.Z. 1.a oszt.tan./ Ez a külső tényezők szempontjából örömteli hír, és nagyon bíznak abban, hogy most már a munka is rendszeresebbé válik.

Tanulmányi sikerekről az osztály egyelőre nem nyilatkozik, vannak viszont kiváló sportolóink. Zsiros Ferenc kiváló uszónk, legutóbb országos bajnokságon 5. helyezést ért el. Gossler Gábor remek focista, Németh Kati tekézik, Muraközy János rettenthetetlen törvívó és még sorolhatnánk.

Kedves 1.a osztály !

Remélem, hamarosan megtanultok az iskolánkban igazán tanulni. Megismeritek és megszeretitek a szakmát, amelyről eddig csak halvány és gyakran csalóka elképzelések voltak. A közös erőfeszítések, vidám és maradandó élmények nyomán pedig felnőtte érve úgy váltok majd el 4 év múlva, hogy barátok, segítők társak maradtok egymás számára a későbbiekben is. Szeretnék én is hozzájárulni ahhoz, hogy összetartó, jó közösség formálódjék az osztályból, s az évek múltán megbízható emberekként és szakemberekként hagyjátok el az iskolát.

Kis Zita
osztályfőnök

HEGYMÁSZÓ ?!

Hadd kezdjem írományomat egy olyan mondat-
dattal, mely valószínűleg mindnyájatokban meg-
fogalmazódott. Ez pedig a következő: Az ember
elhatározásaiban, tervezetéseiben nagyon me-
rész tud lenni, de a végrehajtásban bizony
jócskán gyengébbnek bizonyul. Természetesen ez
velem is így történt. Ugyanis neveltséges gyá-
moltalansággal adtam elő szeretett édesanyám-
nak azt, hogy hegyászó szeretnék lenni. Ezek
után nem kellett sokáig várakoznom, jött a már
korábbról ismert reakció. Anyukám szeme beje-
lentésemre olyan iszonyút villámlott, hogy
kénytelen voltam riadalmamban odébbállni.
Hallgatag megszeppenésemnek a második felvonás
vetett véget, ugyanis ritkán hallható érces
fennhangon így szólt hozzám:

-Hegymászó?! Hisz a hegyászó veszélykereső,
felelőtlen, beképzelt, no meg iszákos. A szőr-
től levegőzni képtelen lábait mérföldjáró ba-
kancsban hordja... hülye sport.

Ezt már nem tűrhettem. Közöltem anyuval,
hogy ismeretei a hegyászásról elég hamar ki-
merültek. Erre ő válaszul néhány emlékezetes
percet okozott nekem. Azóta jó kisfiu vagyok,
de a fakanálkomplexusom sajnos nem múlt el.
Igy volt, rossz volt, elmúlt....

Azóta papíron igazolt hegyászó vagyok.
Mikor ez az esemény megtörtént, egy új érzés
költözött életembe, mely nagy-nagy boldogság-
gal töltött el. (A fentiek írása közben meg-
próbáltam a koponyacsontom mögötti szűrke masz-
szából olyan dolgokat is előpecázni, melyből
valami jót, valami üdvözítőt tudok összeállí-
tani a hegyászásról, hegyászásról. Ehhez
előbb azt kell tisztázni, hogy mit tartok a
hegyezés értelmének.)

Vita helyett megadom a választ: a dolog értelme egyrészt ugyanaz, mint mindenféle moz-
gásnak. Vagyis: üdít, frissít, valamint megfelelő kondíciót és kellemes szellemi re-
laxálódást nyújt. Nem szabad elfelednünk, hogy csak ép testben ép a lélek. A hegyezés
azonban több egyszerű mozgásnál. Ez sport, méghozzá igen nagyszerű. Sport, mely hűen
tükrözi, hogy az ember képes akarni, küzdeni, lehetetlennek vélt dolgokat megoldani.
Mély meggyőződéssel mondhatom, hogy ennek klasszikus példája a hegyezés.

Sajnos helyszűke miatt nem tudom továbbragozni ezt a témát, pedig iszonyú érdekes.
Annyi azonban még feltétlenül említést érdemel, hogy a hegyezés adott alkalmat arra,
hogy megismerkedjek egy fiúval, aki ma már igen jó barátom. Ő pedig nem más, mint
Horváth Zsolti (Denisz) becses személye, akinek érdemeit most nem akarom felsorolni.

Azt mondjátok: veszély... Igen. Ez létezik, és mindig is létezett. Az ebből fakadó
félelem-effektus többféleképpen csökkenthető. A legfontosabb azonban a fanatizmus ártó
szellemeinek elhesegetése fejünk fölül. Ugyanis ebben fogamzik a meg gondolatlanság, a
felelőtlenység, amely már több alkalommal vezetett tragédiához is. Ennek megakadályozása
véget kell, hogy legyen mindenkinek egy Csomolungmája, melyre fel akar jutni. Ez nálam
természetesen nem a 8000 méter feletti csucot jelenti, hanem a tátrai Gerlachot.
Egyszer egy hegyi Führer, egyszer pedig az időjárás már hátraarcot parancsolt. Amugy a
"kisebb" csucok megmászása után nem érzem magam alacsonyabb rendűnek, hacsak nem a
szőrnyű tapasztalat okán, hogy ilyenkor a szép és csinos lányok a profikat kedvelik.
Ettől függetlenül nagyon jó bulikat szoktunk csinálni egy-egy hétvégi, jó időben törté-
nő turuli mászás során. Ilyenkor már kora reggel, mikor a felkelő nap sugarai már ciró-
gatják a tájat, megkezdjük Denissel a mászást. Először mindig a dolgok szerencsés kime-
netelére gondolunk, majd uccu. Pókként mászunk fel, esetleg esünk le a magából kellemes
meleget árasztó falról. Közben jókat eszünk, nevetgélünk, minden rosszat száműzünk
fejünkéből, és nem titkolt büszkeséggel írom, hogy ilyenkor a felszabadultság érzése
vesz erőt rajtunk.

Aki ezek után kedvet kapott a hegyezésre, az csinálja, hiszen az esetleges
irigykedés által kiváltott gyűlöletnek nincs semmi értelme. Azt azonban megjegyezném
záró gondolatként, hogy az elérhetlent pótolja az álom.

Pék Zoltán

30 KISZ HIRADÓ

Gondolom azt sokan tudjátok, hogy a KISZ megalakulásának gondolatát Kádár János et. vetette fel 1956. december 5-én az MSZMP ideiglenes Intéző Bizottságának ülésén.

Tatabányán is felmerült, -ahogy az országban mindenütt- a szükségessége annak, hogy a fiatalokat egyetlen ifjúkommunista szervezetbe tömörítsék. Az MSZMP Ideiglenes Központi Bizottsága 1957. március 11-én foglalt állást a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség megalakulásáról. Az ünnepélyes zászlóbontásra 1957. március 21-én, a Tanácsköztársaság 38. évfordulója alkalmából került sor a Városi Színházban.

Március végéig több, mint 270 KISZ szervezet alakult meg szerte az országban, melyből 7 Komárom megyei volt. A KISZ szervezetekbe azok a fiatalok léptek be, akik vállalták a kezdeti idők nehézségeit. Május 1-e után több alapszervezetben megindult a munkaverseny szervezése. Az 1957-es Moszkva-i VIT tiszteletére ifjúsági gyűléseket szerveztek. 1957 júniusában nyílt meg az MSZMP országos Értekezlete, ahol megállapították a KISZ feladatát: Mozgósítsa a fiatalságot a szocialista építés érdekében, és készítsen fel a pártéletre.

A KISZ politikai munkája megélénkült, taglétszáma növekedett. Ilyen körülmények között került sor a KISZ I. Országos Értekezletére 1957. október 25-27-én. Az értekezlet sok fontos elvi, politikai és gyakorlati kérdésekben hozott határozatot.

1958 elején a KISZ-esek megismerkedtek a határozatokkal, és a taggyűléseken megvitatták a végrehajtás módjait.

1958. január 1-én megkezdődött a hároméves terv végrehajtása, melyben jelentős szerepet vállaltak és játszottak a KISZ-es fiatalok. Komoly gondot fordítottak arra, hogy a dolgozó fiatalok a falusi Termelő Szövetkezetekben maradjanak. Evvel párhuzamosan a politikai ideológiai nevelést is meg kellett oldani. Ebben az időben, ezen problémák hatására alakultak meg a Kilián-körök.

1960-ig tovább fejlődött a KISZ munkája, hatása a fiatalokra. Ezek után hívták össze a KISZ I. Kongresszusát 1960. december 16-18-án. A Kongresszus így határozta meg a KISZ jövőző célkitűzéseit:

"A KISZ terjessze a kommunista eszméket, mozgósítsa tagjait és az egész magyar ifjúságot a szocializmus építésére, legyen a fiatalság életkori sajátosságának megfelelően vonzó, színes, eleven mozgalom."

1960 óta a KISZ mozgalom többször próbált megújulni, a változó korhoz alkalmazkodni. Ez a folyamat most is tart.

Ilyen mult után ült össze 1986. május 23-25 között a KISZ XI. Kongresszusa, amelyben a következőket állapították meg:

"Szükségesnek tartjuk, hogy növekedjenek a fiatalok elé állított követelmények, ugyanakkor kapjanak több lehetőséget a bizonyításra, a megszerzett tudás alkalmazására."

Kérlek benneteket, hogy úgy próbáljatok meg élni, -mind a KISZ-en belül, mind a KISZ-en kívül- hogy a mostani, illetve az elkövetkezendő generáció legalább a jelenlegi színvonalon álló Magyarországot ismerje meg.

Sziasztok

JÓ, HA TUDOD ...!

A NÚVELŐDÉSI MINISZTER

15/1986. (VIII.2o.) MM. számú rendeletének
a középiskolai tanulókra közvetlenül vonatkozó részei

27. § (2) bek.

A tanuló számára engedélyezhető, hogy egy vagy több tantárgynak több évfolyamra megállapított tantervi követelményét egy tanévben teljesíthesse.

28. § (2) bek.

A gyakorlati foglalkozásokon való rendszeres részvétel alól - az elméleti tantárggyal együtt értékelt gyakorlati foglalkozások kivételével - a tanulót nem lehet felmenteni.

30. § (7) bek.

A tanuló fegyelmi büntetését a magatartás értékelésénél csak abban a tanévben lehet figyelembe venni, amelyben a határozat jogerőre emelkedett.

52. § (2) bek.

A felsőoktatási intézménybe jelentkező tanulót a középiskola köteles jellemezni és a továbbtanulási szándékát véleményezni (a továbbiakban együtt: jellemzés). A jellemzést az osztályfőnök készíti el.

(3) bek.

A jellemzést a tanulóval ismertetni kell; az ismertetést a tanuló - a jellemzésen - aláírásával tanúsítja. Ha a tanuló a jellemzésben foglaltakkal nem ért egyet, ellenvéleményét a jellemzésen feltüntetheti és arra írásban észrevételt is tehet, amelyet a jellemzéshez kell csatolni.

54. §

A tanulóval szemben a következő fegyelmező intézkedés hozható:

- a./ szóbeli, vagy írásbeli figyelmeztetés,
- b./ írásbeli intés,
- c./ megbízatás visszavonása.

55. §

(1) A tanuló a törvény 34. §-ának (4) bekezdésében felsoroltak közül valamennyi középfokú iskolában a következő fegyelmi büntetésekben részesíthető:

- a./ megrovás,
- b./ szigorú megrovás,
- c./ áthelyezés az évfolyam másik osztályába,
- d./ áthelyezés másik, azonos típusú iskolába.

(2) Szakoktatási intézményekben fegyelmi büntetésként az ösztöndíj csökkentése is alkalmazható.

65. §

(1) A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleményének meghallgatásával - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében és értékelésében, valamint diákönkormányzati szerveik, azok képviselői, tanulói képviselőik, tisztségviselőik (küldötteik), aktíváik megválasztásában és visszahívásában.

(2) A diákönkormányzat dönt saját működéséről és szerveinek hatásköréről a nevelőtestület véleményének meghallgatásával.

(3) A tanulóközösségek egyetértési jogot gyakorolnak

- a./ a tanulók kitüntetésében, jutalmazásában,
- b./ a társadalmi munkaakciók, környezetvédelmi programok szervezésében,
- c./ a tanulóközösséget érintő pénzeszközök felhasználásában.

(4) A tanulóközösségek véleményezési jogot gyakorolnak

- a./ a tanév rendjének meghatározásakor a tanulókat érintő programok tekintetében, egy tanítás nélküli munkanap programjainak meghatározásában,
- b./ a házirend megállapításában,
- c./ pályázatok, versenyek meghirdetésében, szervezésében,
- d./ a fakultációs irányok, programok megválasztásában,
- e./ a tanulók jellemzésében, fegyelmi ügyében,
- f./ a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításában,
- g./ a tanórán kívüli foglalkozások szervezésében, formáinak, rendjének meghatározásában,
- h./ az iskolai ünnepek szervezésében és az iskolai hagyományépítésben,
- i./ a tanulószobai felvétel, externátusi elhelyezés, iskolai étkezés biztosítása iránti kérelmek elbírálásában.

(5) A tanulóközösségek javaslattevő jogköre kiterjed az iskolai élettel kapcsolatos minden kérdésre.

(6) Az iskola tanulóinak tájékoztató és tájékoztató fóruma a diákközgyűlés, melyet évenként legalább egy alkalommal össze kell hívni. A diákközgyűlésen a tanulók évfolyamonként diákképviselőket választhatnak, akik a KISZ-szel együttműködve ellátják a tanulók érdekeinek képviselését az iskola vezetői és a nevelőtestület előtt.

66. § (2) bek.

A diákkör tagjai érdekeik képviselésére, a szervezéssel és a vezetéssel kapcsolatos feladatok ellátására diákvezetőséget alakíthatnak.

(3) bek.

A diákönkormányzati szervként működő diákkör - a 65. § (2) bekezdésében foglaltak mellett - dönt a tevékenységét segítő személy felkéréséről is.

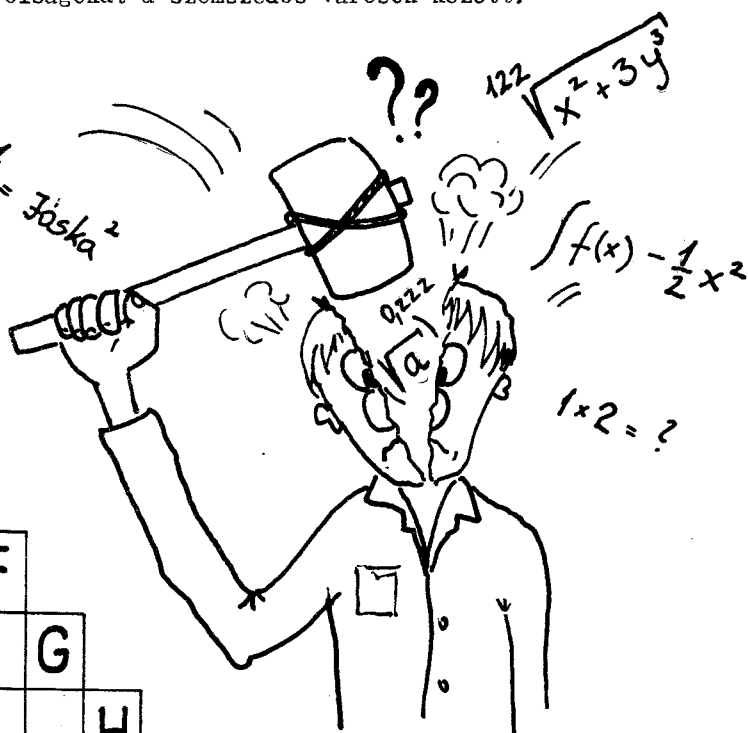
68. § (2) bek.

Az iskolai diákmozgalom szervezésével, tevékenységének összehangolásával kapcsolatos feladatokat a diákmozgalmat segítő pedagógus látja el.

Törd a fejed!

- Határozd meg azt a legkisebb természetes számot, amelyben a számjegyek összege 1981.
- Egy kocka lapjai közül kettőt fehérre, kettőt kékre, kettőt pedig sárgára festettünk. Hány különböző színezett kockát tudunk így készíteni?
- Egy csiga állandó sebességgel mászik egy síklapon. Mozgásának irányát negyedóránként változtatja meg, ilyenkor 90° -kal balra, vagy jobbra fordul. Bizonyítsuk be, hogy a csiga csak egész számú óra elteltével érhet vissza oda, ahonnan elindult.
- Legfeljebb hány olyan hónap lehet egy évben, amelyben öt vasárnap van?
- Melyik az a legkisebb pozitív egész, amelynek a fele négyzetszám, a harmada pedig köbszám?
- Anna és Kati ma ünneplik a születésnapjukat. Három év múlva Anna négyszer olyan idős lesz, mint Kati volt akkor, amikor Anna két évvel volt idősebb, mint Kati most. Hány éves Anna, ha Kati most gimnáziumba jár?
- Három gyerek 84 km-es utat akar megtenni két kerékpáron. Gyalog 5, kerékpáron pedig 20 km-t tesznek meg óránként. Mennyi idő alatt juthatnak célba mindhárman, ha egy kerékpáron egyszerre csak egy gyerek ülhet?
- Vajon nagyapám dédapjai ugyanazok a személyek-e, mint dédapám nagyapjai? (az ősök közt ötödiziglen visszamenőleg nem volt rokonházasság.)
- 8 város egy egyenes országút mentén helyezkedik el az alábbi sorrendben: A, B, C, D, E, F, G és H. Bizonyos városok közti távolságokat ismerünk, ezeket az alábbi táblázatban tüntettük fel. Határozzuk meg a távolságokat a szomszédos városok között.

A							
	B						
		C					
28			D				
	27			E			
43		25			F		
			22			G	
		38		24			H

ÚJ, ÚJ, ÚJ, ÚJ !!

Új vállalkozásba kezdett az "ÉLETÜNK" szerkesztősége. Nemosak rejtvényt készített olvasóinak, hanem rögtön a sűrűjébe vágva pályázatot hirdet. Aki az itt közölt rejtvényt sikeresen megfejti és levelezőlapra a megfejtéseket beküldi, vagy behozza -neve, iskolája, osztálya feltüntetésével- az résztvevője lesz a sorsolásnak és megnyerheti a pályázat díját:

1 azaz: egy tábla MOGYORÓS CSOKI-t, a hozzá való díszcsomagolással együtt.

Címünk: "Életünk" szerkesztősége
Szabó József Geológiai Szakközépiskola
2801 Tatabánya III. Széchenyi ut 20.

Határidő: 1987. március 31.

Beküldendő a vicc poénja, valamint a két híres geológus neve.

(A vicc poénját lásd a rejtvényben!)

"Miért nem kiabáltál segítségért, amikor megcsókolt az az idegen férfi?"

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		11.	12.	13.	14.
	14			13				11			24			
15.						16.	17.			18.		19.		1
20.		21.					22.		23.	24.	25.			26.
			6		8						9			
27.			28.							29.				22
			2		23			18						
30.					E	31.							32.	33.
			7					4			10			20
34.		35.	36.							37.			38.	
										5				15
39.				40.		41.		42.					43.	
							12	19						17
44.		45.	46.	47.					48.				49.	
							21							
50.								51.	52.		53.			
						3								
54.								55.					56.	
	16													

VIZSZINTES: 1. Népmelven; jobbra. 4. NDK úrhajós (1978). 8. Kínai filozófus (Konfuciusz). 15. Csontokat mozgató szervre. 16. Itrium. 17. Orosz női név. 18. Néma Lehar! 20. Katonai ellátás. 22. Ime (v.no...) tehát. 24. Bikavér jelzője. 25. Szem.névm. 27. Menyasszony. 28. Tellur, Bróm, Oxigén, Tellur. 29. Fehér - németül. 30. Válasz első része! 32. Sósrész! 34. Klasszikus kötőszó (v... cetera (stb.)/ 35. Felhőrpinted. 37. Görög város. 39. Brazília városból való. 40. Ritka mássalhangzó. 41. Igába. 44. Bíraskodik. 47. Méhpempő-nyelvtanilag helytelenül. 48. Alumínium, kilógramm. 49. Nem kevés! 50. Rossz kenyér jelzője. 52. Nem tolom be. 54. Cselekvő silbak. 55. Otthon. 56. Rekedt hollóbeszéd!

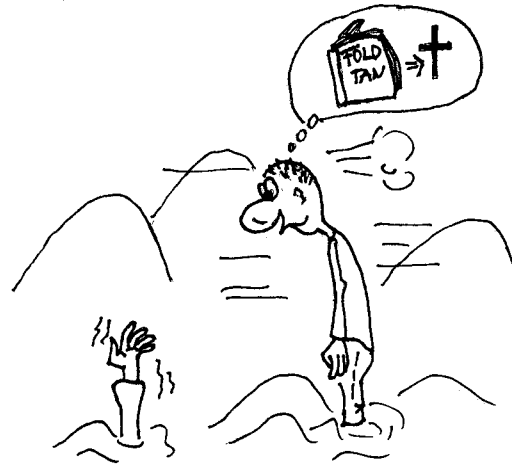
FÜGGŐLEGES: 1. Könyvfedél felirat. 2. Kedvelitek. 3. Árok egyenmúi. 4. Kevért máj! 5. Fémek arzénal alkotott vegyületei. 6. Válasz második része! 7. Fehér törzsű fajta. 8. kVI 9. Tanúsítja - népmelven (2 szó). 10. Nikkel. 11. Vastag törzsű növény. 12. Névnepja jul.4 -én van. 13. ....Mts. csúcs a Delamara hgs-ben (USA). 14. Izmos. 18. USA város a Hudson f. partján. 21. Kábítószert (közhaszn.szó). 23. ...tőle, eldobja. 25. Iskolánk tanulója. 27. Földrészt. 28. Svéd hírügynökség. 31. Motormárka. 33. Foglalkozás. 36. Római 2. 38. SZU város az Irtis f. partján. 41. Gyógy utótagja. 43. Kevért boro. 45. Létezett. 46. Román pénz. 47. Magyar Televízió. 51. Holland autó-jelzés. 52. Akad közepel! 55. Klejtett betű.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Tanulni mindhalálig

Két IV-es geós megy a sivatagban. Körül-
löttük dűnék. Fúj a szél.

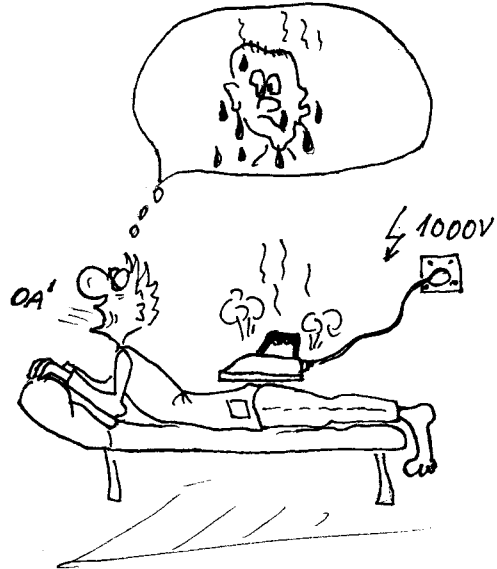
- Van nálad egy elsős földtankönyv - kérdezi az egyik.
- Nincs, de minek az neked?
- Szerettem volna megtudni mi az, ami mindjárt betemet bennünket.

K r i m i

Egy geós lassan csúszik lefelé a Bennioff-
sík mentén, találkozik az első izotermával.

- 100 °C vagyok - mondja az.
  - Nekem is melegem van - így a lecsúszó.
- Csúszik tovább. Szembejön a többi izoterma.
A fiú már nagyon izzad, részben egész lapos lett, máshol meg gyűrött.
- Mentsetek meg, mert beolvadok - üvölti.
- Nagy csörömpölés, füstszag. Az üvöltésre felébredő szobatársak felgyújtják a villanyt, szétnéznek, végül megszólal az egyik:
- Te, ébreszd már fel, ez a hülye bedugva felejtette a vasalót és elaludt rajta, ráadásul átégte a földtan füzetét !

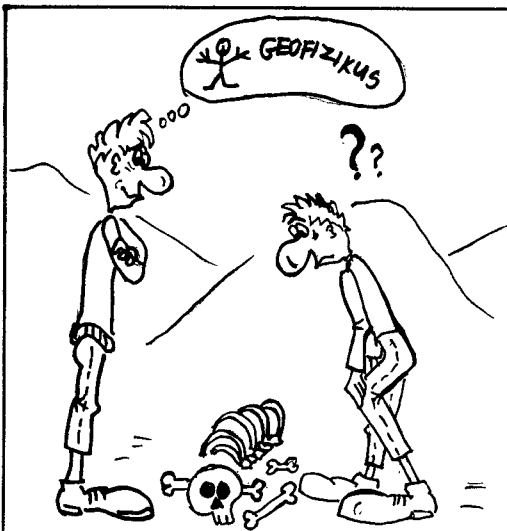

Pesszimizmus

Két negyedikes geós megy a sivatagban.
Körülöttük dűnék. Oázis sehol.

- Tudod, hogy érzem most magam? - kérdi az egyik.
- Hogyan?
- Mint földtan dolgozat előtt -
- ???
- Kilátástalanul.

Öröm

Két geós megy a sivatagban. Az egyik másodikos, a másik negyedikes. Körülöttük homok, felettük dögkeselyúk. Forrón tűz a nap. Egyszer csak egy csomó csontot találnak.

- Nézd, ezek emberek voltak- szörnyülködik a másodikos.

A negyedikes is megnézi a csontokat és megkönnyebbülve egyenesedik fel.

- A fenét, ez mind geofizikus volt !

16 éven felülieknek

Mi a szerelem? Tektogenetikai ciklus.

Először tudathasadás következik be (=tafroge-nezis, azaz árokszakasz). Az érzés szétterjed az egész testben. időnként forró láva ömlik a felszínre, különösebb következmények nélkül (=óceáni szakasz azaz spreading; iniciális azaz kezdeti magmatizmus). Megtörténik az első ütközés, majd betolódás, rátolódás (szubdukció kezdete). Az egymásbagabalyodott kőzettömegeket heves lökések rézzák (földrengés a szubdukció hatására). A betolódás mélyén általában magma keletkezik. Megindul a metamorfózis. A kéreg kivastagszik, gyarapodik. Vulkáni sziget-ív születik (szubdukció, tektogenezis, ultra-metamorfózis, migmatitosodás, szubszekvens magmatizmus). Intruziók (=benyomulás) csökkenő sorozata következik (gránitplutonok). A lendület lassan alábbhagy, még van egy kis fellángolás (=finális magmatizmus). Az izosztázia megpróbálja a feszültségeket kiegyenlíteni (=orogenezis) több-kevesebb sikerrel. Végül beáll a kratogén állapot. (=inaktív szakasz).

Favicc

Két geós találkozik a sivatagban. Az egyik pösze.

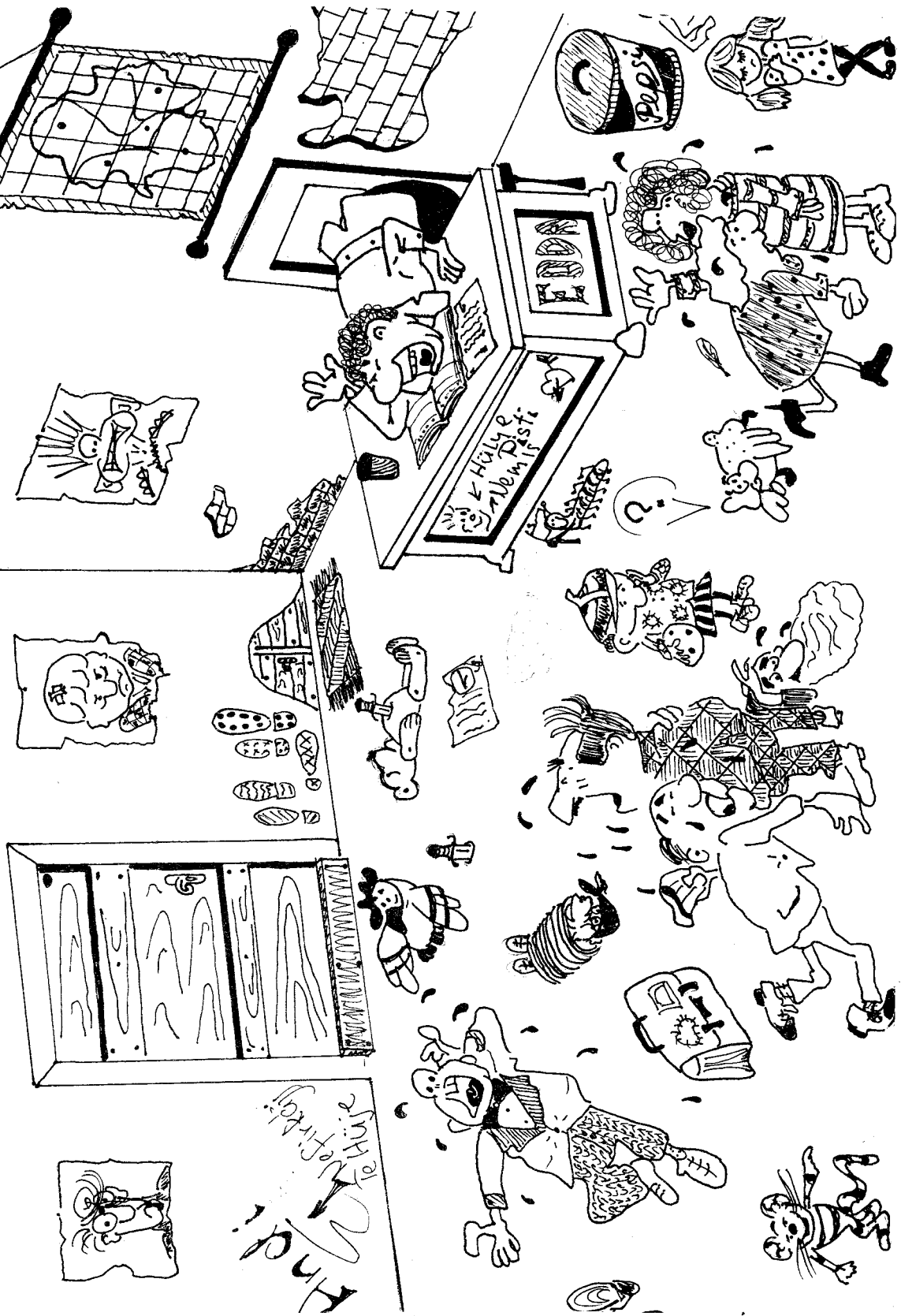
- Hát téged mi szél fújt ide - kérdezi a másik.

- Antipasszát.

- Előbb válaszolj a kérdésekre, egyébként Józsi vagyok !

SZÜLŐI ÉRTEKEZLET

Tatabányai Szénbányák, Házi sokszorosító 151/1987. Fv.: Csics Gyula
 Szerkeszti: A Szerkesztő Bizottság Ármái Béla vezetésével
 Felelős kiadó: Perger István igazgató